

**หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด
เพื่อใบประกาศนียบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ
เวชกรรมอนุสาขาศาตราจารย์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ
(Sleep related breathing disorder medicine)
สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ.2566**

สาขาวิชาอายุรศาสตร์โรคระบบการหายใจ
และภาวะวิกฤติโรคระบบการหายใจ ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด
เพื่อใบประกาศนียบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ
เวชกรรมอนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ
(Sleep related breathing disordered medicine)
สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ.2566
สาขาวิชาอายุรศาสตร์โรคระบบการหายใจ และภาวะวิกฤติโรคระบบการหายใจ ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

1. หลักสูตรการฝึกอบรม

1.1 ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย) หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอดเพื่อประกาศนียบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ

(ภาษาอังกฤษ) Fellowship Training in Sleep related breathing disordered medicine

1.2 ชื่อประกาศนียบัตร

ชื่อเต็ม

(ภาษาไทย) ประกาศนียบัตร เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ

(ภาษาอังกฤษ) Certificate of the Thai Subspecialty Board of Sleep related breathing disordered medicine

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาอายุรศาสตร์โรคระบบการหายใจ และภาวะวิกฤติโรคระบบการหายใจ ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

3. หลักการและเหตุผลของหลักสูตร

ปัจจุบันพบว่าผู้ป่วยที่มีโรคจากการหลับที่มากขึ้น โดยความผิดปกติและโรคจากการหลับส่งผลต่อสุขภาพโดยรวม เป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งของการสูญเสียทรัพยากรสุขภาพในการดูแลรักษา ก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนกับระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบประสาท และจิตเวช อีกทั้งส่งผลให้เกิดการสูญเสียหรือลดประสิทธิภาพ ทรัพยากรบุคคลและสังคม เช่น อุบัติเหตุจากการขนส่งสาธารณะ การควบคุมเครื่องยนต์ขนาดใหญ่ สูญเสียประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น เฉพาะผู้ป่วยที่มีภาวะอุดกั้นทางเดินหายใจขณะหลับ ซึ่งปัจจุบันองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคจากการนอนหลับมีมากขึ้น มีความครอบคลุมในหลายสหสาขาเช่น ประสาทอายุรศาสตร์ แพทย์ออร์เวชศาสตร์ จิตแพทย์ กุมารแพทย์ แพทย์โสตศอนาสิก เป็นต้น ซึ่งในการวินิจฉัยโรคหรือภาวะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโรคดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานของการนอนหลับ และความรู้เฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรกระบบทางเดินหายใจและภาวะวิกฤตโรกระบบการหายใจอาจไม่สามารถทำได้อย่าง
 เชี่ยวชาญในด้านนี้ ดังนั้นสมาคมออร์เวซซ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงเห็นสมควรพิจารณาเปิดการ
 ฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอดโรกระบบทางเดินหายใจและภาวะวิกฤตโรกระบบการหายใจ ที่มีความสนใจ
 ด้านโรคจากการนอนหลับเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความชำนาญและมีความสามารถในการให้การวินิจฉัยโรคเหล่านี้ได้
 ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น วางแผนการดูแลรักษา ติดตามเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อน และทราบการดำเนินโรค ป้องกัน
 ส่งเสริมสุขภาพ และให้การปรึกษาแนะนำสำหรับประชาชนและเพื่อนแพทย์ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นโรคที่เกิดจาก
 การนอนหลับที่ผิดปกติโดยตรง หรือ โรคจากเกิดจากการนอนหลับกับระบบทางเดินหายใจ หรือ โรคจากการ
 นอนหลับที่ส่งผลกระทบต่อโรกระบบทางเดินหายใจต่างๆ หรือ โรคทางระบบอื่นๆ เช่น หลอดเลือดและหัวใจ
 หรือโรคทางระบบประสาท หรือ จิตเวชที่ส่งผลต่อการนอนหลับ

4. กำหนดการเปิดการฝึกอบรม

เริ่มต้นการฝึกอบรมในวันที่ 1 กรกฎาคม ปีการศึกษา 2567

5. อาจารย์แพทย์ผู้ให้การฝึกอบรม

5.1 ประธานโครงการฝึกอบรม

ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ (ระบุสาขา/ปีที่ได้รับ)	สังกัด	เบอร์โทร/ E-mail
ร.ศ.	พญ. นฤชา จิรกาลวสาน	อว. อายุรศาสตร์: 2553 อว. เวชบำบัดวิกฤต : 2553 อว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2554 อว.อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2561	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	084-9629502 /narichac@hotmail.com

5.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม (เรียงตามตำแหน่งวิชาการ และตามตัวอักษร)

ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ (ระบุสาขา/ปีที่ได้รับ)	สังกัด	เบอร์โทรและอีเมลล์
ศ.	นพ. ณัฐพงษ์ เจียมจริยธรรม	อว. อายุรศาสตร์: 2547 อว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2549 อว. อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2561	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	081-8534825/ nattaboy@gmail.com
-	พญ. ณัฐวรรณ สวงวนงษ์	ว. อายุรศาสตร์: 2560 ว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2563 ประกาศนียบัตร แสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา อายุรศาสตร์ ความคิดปกติกของการหายใจขณะ หลับ: 2564 อว.อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2565	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	081-9538841/ Natthawan.s@chula.ac.th

5.3 อาจารย์ผู้ฝึกอบรม (เรียงตามตำแหน่งวิชาการ และตามตัวอักษร)

ก. อาจารย์ผู้ฝึกอบรมเต็มเวลา

ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ (ระบุสาขาปีที่ได้รับ)	สังกัด	เบอร์โทรและอีเมลล์
ศ.	นพ. ณัฐพงษ์ เจียมจิรัชธรรม	อว. อายุรศาสตร์: 2547 อว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2549 อว. อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2561	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	081-8534825/ nattaboy@gmail.com
ร.ศ.	พญ. นฤชา จิรกาลวสาน	อว. อายุรศาสตร์: 2553 อว. เวชบำบัดวิกฤต : 2553 อว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2554 อว.อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2561	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	084-9629502 /narichac@hotmail.com
-	พญ. ณัฐวรรณ สงวนวงษ์	วว. อายุรศาสตร์: 2560 วว. อายุรศาสตร์โรกระบบการ หายใจ และเวชบำบัดวิกฤต: 2563 ประกาศนียบัตร แสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา อายุรศาสตร์ ความคิดปกติของการหายใจขณะ หลับ: 2564 อว.อายุรศาสตร์การนอนหลับ: 2565	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	081-9538841/ Natthawan.s@chula.ac.th

ข. อาจารย์ผู้ฝึกอบรมไม่เต็มเวลา

ไม่มีอาจารย์ผู้ฝึกอบรมไม่เต็มเวลา

6. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (3 ปีถัดไป รวมปีที่จะเปิดรับนักศึกษา)

รายการ	ปีการศึกษา		
	2567	2568	2569
● จำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม	3	3	3
● ศักยภาพการฝึกอบรม ปีละ / ชั้นละ	2	2	2
● เป้าหมายการฝึกอบรม ปีละ / ชั้นละ	2	2	2
● ค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมต่อคน ปีละ / ชั้นละ*	-	-	-

7. ระบุสถิติผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม จำนวนครั้งของหัตถการ (ถ้ามี) ที่มารับบริการในช่วง 3 ปีย้อนหลัง

รายการ	ปีการศึกษา			เกณฑ์ตามสมาคม ออร์เวชซ์แห่งประเทศไทย ในพระบรม ราชูปถัมภ์
	2563	2564	2565	
จำนวนผู้ป่วยนอกคลินิกเฉพาะโรคความผิดปกติจากการหลับ (ครั้ง/ปี)	3,418	3,116	5,642	350
จำนวนผู้ป่วยในที่ปรึกษาโรคความผิดปกติจากการนอนหลับ(ครั้ง/ปี)	58	63	60	30
หัตถการ				
- การให้บริการตรวจการนอนหลับ (polysomnography) (ครั้ง/ปี)	2,357	1,634	2,763	200
- การให้บริการ set PAP therapy (ครั้ง/ปี)	2,518	1,583	2,846	100

สมาคมออร์เวชซ์แห่งประเทศไทยกำหนดให้การเปิดหลักสูตรการฝึกอบรม ในนามของสถาบันฝึกอบรมแห่งเดียว หรือสถาบันฝึกอบรมร่วมตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปได้ โดยสถาบันฝึกอบรมรับผู้เข้าฝึกอบรม อาจารย์แพทย์ผู้ฝึกอบรม รวมทั้งต้องมีงานบริการขั้นต่ำตามที่กำหนดดังตารางต่อไปนี้

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมปีละ ชั้นละ (คน)	1	2	3	4	5
จำนวนแพทย์ผู้ให้การฝึกอบรม (คน)	2	3	4	5	6
จำนวนผู้ป่วยนอกคลินิกเฉพาะโรคความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ (ครั้ง/ปี)	250	350	450	550	650
จำนวนผู้ป่วยในที่รับปรึกษาโรคจากการหลับ (ครั้ง/ปี)	20	30	40	50	60
การตรวจพิเศษทางโรคจากการหลับ					
- Polysomnography (ครั้ง/ปี)	100	200	300	400	500
- Set up PAP therapy (ครั้ง/ปี)	50	100	150	200	250

* เนื่องจากถือว่าเป็นสาขาขาดแคลน อนุมัติให้คำนวณจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม เท่ากับจำนวนแพทย์ผู้ให้การฝึกอบรม (N) ลบ 1 (N-1) ภายในอีก 5 ปี (ปี พ.ศ.2567 ถึงปี พ.ศ.2572)

หากสถาบันฝึกอบรมใดมีสถานภาพเป็นสถาบันร่วมฝึกอบรมหรือสถาบันฝึกอบรมสมทบให้กับหลายหลักสูตรในสาขาเดียวกัน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะปฏิบัติงานในสถาบันฝึกอบรมแห่งนั้นในเวลาหนึ่งๆ จะต้องไม่เกินศักยภาพของสถาบันฝึกอบรมนั้น

8. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา

ผู้เข้ารับการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมแล้ว และต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) เป็นแพทย์ประจำบ้านต่อยอดปีสุดท้ายในการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรอนุสาขา (อายุรศาสตร์) โรคระบบการหายใจ และภาวะวิกฤตโรคระบบการหายใจ
- 2) เป็นผู้ได้รับวุฒิบัตร หรือ หนังสืออนุมัติอนุสาขา (อายุรศาสตร์) โรคระบบการหายใจและภาวะวิกฤตโรคระบบการหายใจ
- 3) เป็นผู้ที่มีสิทธิสอบเพื่อวุฒิบัตร หรือ หนังสืออนุมัติอนุสาขา (อายุรศาสตร์) โรคระบบการหายใจและภาวะวิกฤตโรคระบบการหายใจ

9. จำนวนปีการศึกษา

หลักสูตรการฝึกอบรมมีระยะเวลา 1 ปี แบ่งเป็น

- 1) หลักสูตรกลาง (เวชศาสตร์การนอนหลับทั่วไป) โดยเรียนร่วมกันในอนุสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านการนอนหลับของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย และ ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ระยะเวลา 6 เดือน
- 2) หลักสูตรเฉพาะของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย ในสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองจากราชวิทยาลัยฯ และแพทยสภา ระยะเวลา 6 เดือน

10. วัตถุประสงค์

เพื่อให้แพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว มีความรู้ความชำนาญในสาขาอายุรศาสตร์การนอนหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจเป็นอย่างดี โดยมีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการวินิจฉัยโรคจากการหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจได้
- 2) ให้การรักษาผู้ป่วยโรคจากการหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนต่างๆ
- 3) ให้ความรู้ คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับปัญหาโรคจากการหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจแก่แพทย์ พยาบาล บุคลากรทางสาธารณสุข นักศึกษา และประชาชน ได้เป็นอย่างดี
- 4) ประสานงานกับผู้อื่นทางด้านวิชาการและด้านบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพต่างๆ ได้ดี ใช้ทรัพยากรสุขภาพอย่างเหมาะสม
- 5) ทำวิจัยได้อย่างถูกต้องทั้งหลักการและวิธีการ
- 6) แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติอันดีต่อผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย เพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อนร่วมงาน ชุมชน และสังคม

11. เนื้อหาสังเขปของหลักสูตรการฝึกอบรม

11.1 ความรู้พื้นฐาน

- **Normal sleep and variants**
  - Basic science of sleep
  - Sleep-dream-wake mechanism
  - Neurophysiology/Neuroanatomy
  - Chronobiology
  - Sleep at different ages/stages of human life
  - Effects of sleep deprivation
  - Sleep behaviors and cognition
  - Anatomy of upper airway
- **Organ system physiology in sleep**
  - Neurological system
  - Respiratory system
  - Other systems
- **Electroencephalography (EEG)**
  - Basic sleep EEG
  - Common abnormal EEG
- **Sleep evaluation**
  - Sleep history and physical examination
- **Pharmacology**
  - Basic sleep-wake pharmacology
  - Drugs/agents affecting sleep and wakefulness
- **Respiratory care and respiratory support**
  - Respiratory care
  - Continuous positive airway pressure
  - Non-invasive ventilation

11.2 โรคหรือความผิดปกติที่สำคัญและพบได้บ่อย

Sleep related breathing disorders

- **Obstructive sleep apnea disorders**
  - Obstructive sleep apnea disorders
  - Obstructive sleep apnea disorders, adult
  - Obstructive sleep apnea disorders, pediatric
- **Central sleep apnea syndromes**

- Central sleep apnea with Cheyne-Stokes breathing
- Central sleep apnea due to a medical disorder without Cheyne-Stokes breathing
- Central sleep apnea due to High-Altitude Periodic Breathing
- Central sleep apnea due to Medication or Substance
- Primary central sleep apnea
- Primary central sleep apnea of infancy
- Obstructive Primary central sleep apnea of prematurity
- Treatment-emergent central sleep apnea

- **Sleep related hypoventilation disorders**

- Obesity hypoventilation Syndrome
- Congenital central alveolar hypoventilation syndrome
- Late-onset central hypoventilation with hypothalamic dysfunction
- Idiopathic central alveolar hypoventilation
- Sleep related hypoventilation due to a medication or substance
- Sleep related hypoventilation due to a medical disorder

- **Sleep related hypoxemia disorders**

- Sleep Related Hypoxemia

- **Isolated Symptoms and Normal Variants**

- Snoring
- Catathrenia

Sleep and respiratory disease

- **Sleep in patient with airway disease**

- Asthma
- Chronic obstructive pulmonary disease

- **Sleep and restrictive lung disease**

- Obesity hypoventilation syndrome
- Neuromuscular disease
- Chest wall disease
- Interstitial lung disease

- **Sleep and pulmonary hypertension**

- **Sleep and chronic respiratory failure**

11.3 โรคหรือความผิดปกติอื่นๆ ที่ควรรู้

Insomnia

Adjustment insomnia

Psychophysiologic insomnia

Paradoxical insomnia

Insomnia due to mental disorder

Inadequate sleep hygiene

Insomnia related to behavior, medical conditions, or drugs/substances

Hypersomnolence unrelated to sleep-related breathing disorder

Narcolepsy with or without cataplexy

Psychiatric disorders

Insufficient sleep syndrome

Post-traumatic hypersomnia

Idiopathic hypersomnia

Parasomnias

Sleep walking

Sleep terrors

REM sleep behavior disorder

Confusional arousals

Enuresis

Sleep-related movement disorders

Restless legs syndromes

Periodic limb movement disorder

Rhythmic movement disorder

Bruxism

Sleep in other disorders

Neurologic

Psychiatric

Other medical disorders

Consideration unique to childhood

Safe infant sleep

Behavioral insomnia of childhood

Infant apnea

Sleep-onset association disorder

Apparent life-threatening events

11.4 หัตถการและ/หรือแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การตรวจการนอนหลับ (Polysomnography) โดยทราบถึงวิธีการตรวจ รวมถึงวิธีตีความผลการตรวจ และสามารถแปลผลการตรวจการนอนหลับได้อย่างถูกต้อง
2. การตรวจการนอนหลับนอกสถานที่ (Out of center sleep test (OCST)) โดยทราบวิธีการตรวจ ข้อจำกัด รวมถึงวิธีตีความผลการตรวจ และสามารถแปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
3. การรักษาโดยใช้เครื่องอัดอากาศแรงดันบวก (Positive airway pressure (PAP) management) และการเครื่องช่วยหายใจชนิด non-invasive โดยทราบลักษณะและชนิดของเครื่องอัดอากาศแรงดันบวก และเครื่องช่วยหายใจชนิด non-invasive แบบต่างๆ โดยสามารถเลือกใช้เครื่อง/หน้ากากได้อย่างถูกต้อง สามารถทำการฟิตหน้ากากที่พอดีให้กับผู้ป่วย รู้จักอุปกรณ์เสริมอื่นๆ วิธีการ ดูแลรักษาเครื่อง รวมถึงวิธีการแปลผลการใช้งานของเครื่อง
4. การรักษาโดยใช้ทันตอุปกรณ์ (Oral appliance management) โดยทราบชนิดของทันตอุปกรณ์แบบต่างๆ และวิธีการเลือกใช้ รวมถึงวิธีการปรับระยะอุปกรณ์ที่เหมาะสม
5. การตรวจวัดคลื่นสมอง (Electroencephalography) โดยทราบวิธีการตีความผล และสามารถอ่านผลได้อย่างถูกต้อง
6. การตรวจ Multiple sleep latency test/ Maintenance of wakefulness test โดยทราบวิธีการตรวจ ข้อบ่งชี้ รวมถึงวิธีตีความผลการตรวจและแปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
7. การตรวจ Psychomotor vigilance tests โดยทราบวิธีการตรวจ ข้อบ่งชี้ รวมถึงวิธีใช้อุปกรณ์ในการตรวจ และสามารถแปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
8. การตรวจ Actigraphy โดยทราบวิธีการตรวจ ข้อบ่งชี้ รวมถึงวิธีใช้อุปกรณ์ในการตรวจ และสามารถแปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
9. การตรวจประเมินทางเดินหายใจส่วนบน (Upper airway assessment) สามารถทำการตรวจวิเคราะห์เพื่อหาความผิดปกติของทางเดินหายใจส่วนบน เพื่อวินิจฉัยภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น รวมถึงภาวะผิดปกติทางการหายใจขณะหลับอื่นๆ

ความรู้ทางด้านบูรณาการ

Humanism

- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแพทย์และผู้ป่วย
- ปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแพทย์และผู้ป่วย

Professionalism

- การยึดถือประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นหลัก
- การรักษามาตรฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยให้ดีที่สุด
- การดูแลผู้ป่วยให้ได้รับการดูแลรักษาที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

จริยธรรมทางการแพทย์

- การนับถือให้เกียรติและสิทธิ รวมทั้งความเห็นของผู้ป่วย
- จริยธรรมในการวิจัย
- การปฏิบัติเมื่อผู้ป่วยปฏิเสธการรักษา

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

- การพัฒนาความสามารถในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้ทันสมัย
- เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมสม่ำเสมอ
- การวิเคราะห์และวิจารณ์งานวารสาร
- การถ่ายทอดความรู้แก่แพทย์, บุคลากรทางการแพทย์, นิสิต นักศึกษา, ผู้ป่วย และญาติ

กระบวนการทางคลินิก

- การบันทึกเวชระเบียนครบถ้วนถูกต้อง
- ทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วย ญาติ และบุคลากรทางการแพทย์
- Evidence base medicine

ระบาดวิทยาคลินิก

- การประเมินงานวิจัย
- วิเคราะห์ข้อมูลและความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวม
- การประเมิน cost effectiveness
- Research methodology

เภสัชวิทยาคลินิก

- ความรู้ทางด้าน pharmacokinetic ของยา
- หลักการใช้ยา
- ประเมินผลข้างเคียงจากการใช้ยา, การแพ้ยา, drug interaction

ความรู้ทางด้านกฎหมาย

- พ.ร.บ.วิชาชีพเวชกรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์
- การเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วย
- การขอความยินยอมจากผู้ป่วยในการดูแลรักษาและหัตถการ

การประกันคุณภาพบริการสุขภาพ

- กระบวนการ hospital accreditation
- กระบวนการ quality assurance

เวชศาสตร์ป้องกัน

- ประเมินปัจจัยเสี่ยงของโรคและแก้ไข

การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

- วางแผนการดูแลรักษาที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ป่วยและครอบครัว ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อมค่าใช้จ่าย เครื่องมือ และความพร้อม ฯลฯ

การบริหารจัดการทางการแพทย์

- ระบบประกันสุขภาพ เช่น ระบบประกันสุขภาพและระบบประกันสังคม, ระบบประกันชีวิต

เวชสารสนเทศ

- ความสามารถในการประเมินและใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสวงหาความรู้ทางการแพทย์

12. วิธีการฝึกอบรม

ในการฝึกอบรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมปฏิบัติเต็มเวลาตลอดหลักสูตร โดยมีเวลาฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 50 สัปดาห์ แบ่งเป็น

- ในการฝึกอบรมช่วง 6 เดือนแรก เป็นการฝึกอบรมความรู้ด้าน โรคความผิดปกติจากการนอนหลับพื้นฐานซึ่งการอบรมใน 6 เดือนแรกนั้น จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ที่เป็น Multidisciplinary knowledge (เวชศาสตร์การนอนหลับทั่วไป)

เนื้อหาวิชา	สัปดาห์
ความรู้พื้นฐานด้านการนอนหลับ โรคความผิดปกติจากการนอนหลับ (บรรยายรวม) (1)	1
การตรวจการนอนหลับและการแปลผล (2)	10
อายุรศาสตร์การนอนหลับ (3)	5
กุมารเวชศาสตร์การนอนหลับ (4)	4
โสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ (5)	3
จิตเวชศาสตร์การนอนหลับ (6)	3
รวม	26

- โดยการฝึกอบรมช่วง 6 เดือนหลัง จะเป็นการฝึกอบรมความรู้ด้านอนุสาขาอายุรศาสตร์การนอนหลับ ร่วมกับการทำงานวิจัย

การนอนหลับพื้นฐานแบบสหวิชาการ	อายุรศาสตร์การนอนหลับ	วิจัย	วิชาเลือก*	รวม
6 เดือน	3 เดือน	1 เดือน	2 เดือน	12 เดือน

*วิชาเลือก ประกอบไปด้วย อนุสาขาอายุรศาสตร์โภชนวิทยา สาขาทันตกรรม อนุสาขาอายุรศาสตร์โรคภูมิแพ้และอิมมูโนวิทยา อนุสาขาอายุรศาสตร์การนอนหลับ อนุสาขากุมารเวชศาสตร์การนอนหลับ อนุสาขาจิตเวชศาสตร์การนอนหลับ อนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ และอนุสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยในการฝึกอบรมประกอบไปด้วยกิจกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านความรู้

- 1.1 กิจกรรมวิชาการวันอังคารในเวลา 09.00-10.00น.
  - 1.1.1 การบรรยายพิเศษในช่วง 2 เดือนแรกของปีการศึกษา
  - 1.1.2 Topic review ในสัปดาห์ที่ 1 ของเดือน
  - 1.1.3 Journal club ในสัปดาห์ที่ 2, 3 และ 4 (หรือ 5 กรณีเดือนนั้นมี 5 สัปดาห์) ของเดือน
  - 1.1.4 Case discussion ในสัปดาห์ที่ 2 ทุก 3 เดือน
- 1.2 กิจกรรม Topic review วันพุธในเวลา 09.00-12.00 น.
- 1.3 กิจกรรม interhospital conference 3 ครั้งต่อปีการศึกษา

2. อบรมปฏิบัติการทางคลินิก

- 2.1 งานบริการผู้ป่วยนอก
  - 2.1.1 คลินิกโรคความผิดปกติจากการหลับ (2 ครั้งต่อสัปดาห์)
    - 2.1.1.1 วันจันทร์และอังคาร เวลา 13.00 น.-16.00 น.
    - 2.1.1.2 สถานที่อาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ชั้น 21 โซน ซี
  - 2.1.2 คลินิกโรคความผิดปกติจากการหลับ (ระบบประสาท) (6 ครั้งต่อ 1 ปีการศึกษา; ตามตารางที่ได้รับมอบหมาย)
    - 2.1.2.1 วันศุกร์แรกของเดือน เวลา 8.30 น. – 12.00 น.
    - 2.1.2.2 สถานที่อาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ชั้น 21 โซน ซี
  - 2.1.3 คลินิกเครื่องอัดอากาศแรงดันบวก (4 เดือนต่อ 1 ปีการศึกษา)
    - 2.1.3.1 วันพุธ และ/หรือวันพฤหัสบดี (ตามตารางที่ได้รับมอบหมาย) เวลา 9.00น. - 16.00 น.
    - 2.1.3.2 สถานที่อาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ชั้น 21 โซน ซี
  - 2.1.4 รับปรึกษาผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านการนอนหลับจากคลินิกผู้ป่วยนอกอื่น ๆ ในโรงพยาบาลและรับผู้ป่วยที่ส่งต่อเพื่อปรึกษาจากโรงพยาบาลอื่น
- 2.2 งานบริการผู้ป่วยใน
  - 2.2.1 รับปรึกษาผู้ป่วยในตามหอผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้การกำกับดูแลของคณาจารย์ผู้ฝึกอบรม

หมายเหตุ การขอส่ง Polysomnography, Multiple sleep latency test, Maintenance wakefulness test นั้น แพทย์ประจำบ้านต้องสามารถทำนัดตรวจได้โดยไม่ต้องกรอกเอกสารใบทำนัดตรวจการนอนหลับให้ครบถ้วนในระบบ HIS ของโรงพยาบาลและต้องมีอาจารย์ประจำเป็นผู้กำกับควบคุมด้วยเสมอ

ระยะเวลาการทำงาน 7-8 ชั่วโมงต่อวัน จันทร์ถึงศุกร์ (35-40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

2.3 การปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ

- 2.3.1 แพทย์ประจำบ้านต้องอดปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ วันละ 1 คน เวลา 20.00 น.-06.00 น. มีหน้าที่รับปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยที่มารับการตรวจการนอนหลับในคืนนั้น ๆ (ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการประมาณ 4-5 เวรต่อคนต่อเดือน)

- 2.3.2 แพทย์ประจำบ้านต้องตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้องของการส่งตรวจของผู้ป่วยที่จะมารับการตรวจการนอนหลับให้เรียบร้อยก่อนการตรวจการนอนหลับในคืนนั้น ๆ หากพบว่าต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ปรึกษาอาจารย์ตามตารางเวร และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจการนอนหลับรับทราบ
- 2.3.3 แพทย์ประจำบ้านต้องสามารถปรึกษาอาจารย์นอกเวลาได้ตลอด ตามตารางเวร ถ้าติดต่อกาจารย์ที่อยู่เวรไม่ได้ ให้ติดต่อกาจารย์เจ้าของคนไข้รายที่มารับการตรวจการนอนหลับแทน

2.4 ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการโดยตลอดการฝึกอบรม 1 ปี จะต้องมีประสบการณ์ด้านห้องปฏิบัติการขั้นต่ำ ดังนี้ คือ แปลผลการตรวจ polysomnography อย่างน้อย 100 ครั้ง

- 3. ดำเนินงานวิจัย และนำเสนอรายงานผลงานวิจัยเกี่ยวกับโรคจากการหลับอย่างน้อย 1 เรื่อง หรือ รายงานวิจัยวารสารอย่างน้อย 1 เรื่อง ให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบ ฯ พิจารณารับรอง ก่อนจบการฝึกอบรม ของสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย
- 4. จัดให้มีวิชาเลือกทั้งในและนอกสถาบันฝึกอบรมตามความสนใจ 2 เดือน (รายละเอียดตามตารางด้านบน)

13. การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าฝึกอบรม ดังนี้

- 1) การประเมินระหว่างการฝึกอบรม สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะๆ และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ
- 2) หลังสิ้นสุดการอบรมที่ 6 เดือนแรกโดยจะมีการประเมินการสอบข้อเขียนชนิดปรนัย (Multiple choice question หรือ MCQ) จำนวน 100 ข้อ ภายในสถาบัน
- 3) ประเมินจากการร่วมกิจกรรมวิชาการส่วนกลาง เข้าร่วมอย่างน้อยร้อยละ 80 ต่อปีการศึกษา
- 4) มีการให้ข้อมูลแบบป้อนกลับกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมประกอบการพัฒนา โดยคณาจารย์และผู้ร่วมงานของผู้ฝึกอบรม หลังสิ้นสุดการอบรมที่ 1 ปี
- 5) บันทึกประสบการณ์การแปลผลการตรวจ polysomnography, Set up PAP therapy และการรับปรึกษาผู้ป่วยในที่มีปัญหาการหายใจขณะหลับ รวมทั้งแจ้งผลการบันทึกประสบการณ์แก่คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบ

การประเมินเพื่อใบประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ (Sleep related breathing disorder medicine)

- ก. ผู้สมัครสอบเพื่อใบประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการนอนหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ หรือ โรคจากการหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาอายุรศาสตร์โรคระบบการหายใจและภาวะวิกฤตโรคระบบการหายใจ

- ข. ผู้สมัครได้ผ่านการฝึกอบรมครบตามหลักสูตรความผิดปกติของการนอนหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ หรือ โรคจากการหลับที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ (Sleep related breathing disorders) เรียบร้อยแล้ว และทางหน่วยฝึกอบรมผู้ให้การฝึกอบรม เห็นสมควรให้เข้าสอบได้
- ค. ผู้สมัครจะต้องเสนอรายงานผลงานวิจัย (original article) หรือรายงานวิจัยวารสาร (review article) อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 1 เดือน ก่อนวันสิ้นสุดการฝึกอบรม ให้คณะกรรมการฝึกอบรมฯ พิจารณารับรอง รวมทั้งต้องรายงานจำนวนประสบการณ์ด้านห้องปฏิบัติการขั้นต่ำ ดังนี้ แปลผลการตรวจ polysomnography อย่างน้อย 100 ครั้ง, Set up PAP therapy 50 ครั้ง ให้แก่คณะกรรมการฝึกอบรมฯ พิจารณา

การสอบเพื่อใบประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขอายุรศาสตร์
ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ (Sleep related breathing disordered medicine)

การสอบเพื่อประกาศนียบัตร

- 1) วิธีการสอบประกอบด้วย
  - การสอบข้อเขียนชนิดปรนัย
  - การสอบภาคปฏิบัติ
- 2) การตัดสินการสอบ

การสอบผ่านต้องได้คะแนนข้อเขียนและคะแนนภาคปฏิบัติไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ minimal passing level ของแต่ละส่วน หากไม่ผ่านเกณฑ์ส่วนใดส่วนหนึ่งให้สอบแก้ตัวเฉพาะส่วนนั้นได้ภายใน 30 วัน หลังจากการสอบครั้งแรก แต่ถ้าไม่ผ่านทั้งสองส่วนสามารถมาสอบซ้ำได้ ภายใน 2 ปี

14. การประกันคุณภาพการฝึกอบรม

สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติให้จัดการฝึกอบรม จะต้องผ่านการประเมินความพร้อมในการเป็นสถาบันฝึกอบรม และสถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องดังนี้

- 1) การประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีระบบและกลไกการประกัน คุณภาพการฝึกอบรมภายใน
- 2) การประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายนอก สถาบันฝึกอบรมจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพจาก คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ อนุสาขอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ (Sleep related breathing disordered medicine)

15. การทบทวน/พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทยจะได้ทำการทบทวน/พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยทุก 5 ปี

16. เกณฑ์มาตรฐานสถาบันฝึกอบรม อนุสาขาอายุรศาสตร์โรคจากการหลับ

สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย กำหนดให้สถาบันฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อใบประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ จะต้องมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะและต้องระบุสถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

เกณฑ์ทั่วไปสำหรับสถาบันฝึกอบรม

(1) คุณสมบัติทั่วไป

- (ก) ได้รับการรับรองคุณภาพ หรือกำลังดำเนินการพัฒนาเพื่อการรับรองคุณภาพ
- (ข) มีบรรยากาศทางวิชาการในลักษณะสังคมนักวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณสมบัติในการใฝ่รู้ให้แก่ผู้เข้ารับการศึกษา
- (ค) มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และจำนวนผู้ป่วยทั้งประเภทผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกพอเหมาะแก่การฝึกอบรม และผู้เข้ารับการศึกษาได้มีส่วนดำเนินการดูแลรักษาและให้บริการกับผู้ป่วยโดยตรง
- (ง) มีหน่วยงานเทียบเท่าภาควิชาในคณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือแผนกในโรงพยาบาล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยผู้บริหารของคณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาล ที่รับผิดชอบดำเนินการต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวที่อาจขัดขวางการบริหารงานและการพัฒนาการเรียนการสอนแพทย์ประจำบ้าน
- (จ) มีปณิธานและพันธกิจระบุไว้ชัดเจนว่ามุ่งผลิตแพทย์ประจำบ้านที่มีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร และมีความสามารถในการเป็นนักวิชาการและที่จะศึกษาต่อเนื่องได้ และมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพันธกิจ
- (ฉ) มีระบบบริหารงานที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมให้บรรลุตามปณิธาน ได้แก่ การบริหารงานทั่วไป การบริหารการศึกษา เป็นต้น ระบบบริหารงานดังกล่าวให้ทำเป็นระเบียบของคณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาล และประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั่วกัน
- (ช) มีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเพียงพอรับผิดชอบในสาขาที่ฝึกอบรมและในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีความมุ่งมั่น ความเต็มใจในการเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรฝึกอบรม
- (ซ) ในระยะเริ่มแรก (ประมาณ 5 ปี) คณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาล ที่ขอเปิดดำเนินการฝึกอบรม อาจพิจารณาทำความเข้าใจกับคณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาลที่มีประสบการณ์ดำเนินการเปิดหลักสูตรฝึกอบรมมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี ให้ช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา / ช่วยเหลือ หรือเป็นสถาบันสมทบ / สถาบันร่วมในการดำเนินการฝึกอบรม
- (ด) ก่อนเปิดดำเนินการฝึกอบรม คณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาล จะต้องดำเนินการให้แพทย์สภารับรองหลักสูตรของสถาบันฝึกอบรมเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อวุฒิบัตรฯ และจะต้องมีความพร้อมในการจัดการฝึกอบรมและทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอาจารย์ สื่อการศึกษาและอุปกรณ์การฝึกอบรม ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้จะต้องมีแผนดำเนินงานระยะ 5 ปีที่มีความชัดเจนและเป็นไปได้ โดยแผนปฏิบัติการจะต้องแสดงให้เห็นว่ามีความพร้อมดังกล่าวก่อนเริ่มการฝึกอบรมแต่ละชั้นปีอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา
- (ณ) ในกรณีที่เป็นการฝึกอบรมภาคเอกชน นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ (ก) ถึง (ด) แล้ว จะต้องไม่แสวงหากำไรจากการฝึกอบรม โดยให้จัดตั้งมูลนิธิหรือกองทุนที่มีทุนสำรองเพียงพอในการ

ดำเนินการระยะยาว และให้มีผู้แทนสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทยที่รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
เป็นกรรมการของมูลนิธิหรือกองทุนโดยตำแหน่ง

(2) **หน่วยงานกลางพื้นฐาน** สถาบันฝึกอบรมนั้นจะต้องมีหน่วยงานกลางให้บริการดังต่อไปนี้

- (ก) **ห้องปฏิบัติการสำหรับการชันสูตร** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีการให้บริการตรวจทางห้องปฏิบัติ การ หรือติดต่อขอรับบริการตรวจทางห้องปฏิบัติการให้ครอบคลุมการชันสูตรประเภทพื้นฐานและประเภทจำเพาะที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม ซึ่งห้องปฏิบัติการต้องมีพยาธิแพทย์หรือแพทย์หรือบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความชำนาญเป็นผู้ควบคุม
  - **ห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยากายวิภาค** สามารถที่จะทำการตรวจศพ ตรวจชิ้นเนื้อและสิ่งส่งตรวจทางเซลล์วิทยาที่ได้จากการผ่าตัดหรือการทำหัตถการ สามารถเตรียมสไลด์ชิ้นเนื้อเยื่อและสิ่งส่งตรวจเพื่อตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ได้เอง พยาธิแพทย์ต้องมีเวลา มีความสามารถ และเต็มใจให้คำปรึกษาหารือหรือสอนแพทย์ประจำบ้านทุกสาขาได้ อัตราการตรวจศพซึ่งเปรียบ เสมือนดัชนีชี้บ่งความสนใจทางวิชาการและความใส่ใจในการค้นหาสาเหตุ การดำเนินโรค และการประเมินผลการรักษาของแพทย์ในโรงพยาบาลนั้นจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรม (ไม่รวมการตรวจศพทางด้านนิติเวชศาสตร์) การตรวจศพ การตรวจชิ้นเนื้อ และการตรวจทางเซลล์วิทยาต้องกระทำโดยครบถ้วนจนสามารถให้การวินิจฉัยขั้นสุดท้าย และต้องมีรายงานการตรวจเก็บไว้เป็นหลักฐานทุกรายในกรณีที่อยู่อัตราการตรวจศพของสถาบันฝึกอบรมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด สถาบันจะต้องแสดงหลักฐานที่บ่งชี้ถึงความสนใจทางวิชาการและความใส่ใจในการค้นหาสาเหตุ การดำเนินโรค และการประเมินผลการรักษาของแพทย์ในโรงพยาบาล ด้วยการตรวจทางพยาธิวิทยาหรือการตรวจอื่นๆ
  - **ห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยาคลินิกหรือเวชศาสตร์ชันสูตร** สามารถให้บริการตรวจด้านโลหิตวิทยา เคมีคลินิก จุลทรรศน์ศาสตร์ จุลชีววิทยา วิทยาภูมิคุ้มกันได้เป็นประจำ รวมทั้งจะต้องมีการให้บริการทางด้านธนาคารเลือดที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม
- (ข) **หน่วยรังสีวิทยา** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีรังสีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถตรวจทางรังสีที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรมได้
- (ค) **ห้องสมุดทางแพทย์** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีห้องสมุดซึ่งมีตำรามาตรฐานทางการแพทย์ วารสาร การแพทย์ที่ใช้อยู่ และหนังสือครุภัณฑ์สำหรับช่วยค้นรายงานที่ตีพิมพ์ในวารสารสำหรับให้แพทย์ประจำบ้านใช้ได้สะดวก
- (ง) **หน่วยเวชระเบียนและสถิติ** สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้ผู้ป่วยทุกคนมีแฟ้มประจำตัว ซึ่งบันทึกประวัติผลการตรวจร่างกาย การสั่งการรักษาที่เป็นมาตรฐาน และมีระบบการจัดเก็บ ค้นหา และการประมวลสถิติที่มีประสิทธิภาพ

(3) **หน่วยงานทางด้านคลินิกที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาผู้ป่วยสาขาที่ฝึกอบรม** สถาบันฝึกอบรมควรมีหน่วยงานทางคลินิกที่สำคัญ ได้แก่ อายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ กุมารเวชศาสตร์ สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา เพื่อให้การดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขาที่ฝึกอบรมหากจำเป็น

เกณฑ์เฉพาะ สถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ จะต้องจัดให้มีหน่วยงานให้การดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขาที่ฝึกอบรมตลอดเวลา มีงานบริการที่มีคุณภาพและปริมาณ เป็นไปตามที่สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

(1) มีจำนวนและคุณภาพของแพทย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่เหมาะสม

สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีแพทย์ซึ่งได้รับวุฒิบัตร/อนุมัติบัตรอายุรศาสตร์โรกระบบการหายใจและภาวะวิกฤตโรกระบบการหายใจ ร่วมกับวุฒิบัตร/อนุมัติบัตรอนุสาขาอายุรศาสตร์การนอนหลับ หรือประกาศนียบัตรอนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับจากสมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทยฯ อย่างน้อย 1 คน และมีอาจารย์ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าสถาบันฝึกอบรมหรือประธานการฝึกอบรม

(2) มีงานบริการอายุรศาสตร์อนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ ที่มีคุณภาพและจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึกอบรม สถาบันฝึกอบรมจะต้องเข้าร่วมและจัดกิจกรรมประกันคุณภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง และมีปริมาณงานบริการ ดังนี้

(1) ผู้ป่วยนอกที่ได้รับการรักษาทางอายุรศาสตร์โรคความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 250 ครั้ง/ปี

(2) ผู้ป่วยในที่ได้รับการรักษาทางอายุรศาสตร์โรคความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ 20 ครั้ง/ปี

(3) มีการตรวจ polysomnography ไม่น้อยกว่า 100 ครั้ง/ปี

(3) ห้องปฏิบัติการ/หน่วยงานสนับสนุน สถาบันฝึกอบรมต้องมีห้องปฏิบัติการการนอนหลับที่ได้มาตรฐานและรับรองโดยสมาคมโรคจากการหลับแห่งประเทศไทย ที่สามารถรองรับการตรวจวินิจฉัยและงานวิจัยได้

(4) กิจกรรมวิชาการ

สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีกิจกรรมวิชาการสม่ำเสมอ ได้แก่

(1) วารสารสโมสร ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน

(2) การประชุมร่วมระหว่างหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน

(3) การประชุมปรึกษาผู้ป่วย ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน

(4) การประชุมวิชาการในลักษณะอื่น เช่น topic review หรือ interesting case เป็นต้น ไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

(5) สนับสนุนให้แพทย์เข้าฝึกอบรมไปร่วมประชุมวิชาการนอกสถานที่ตามโอกาสอันควร

สถาบันฝึกอบรมใดขาดหน่วยงานหรือคุณสมบัติข้อใด อาจใช้สถาบันสมทบอื่นร่วมด้วยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯอนุสาขาอายุรศาสตร์ความผิดปกติของการหายใจขณะหลับ

สถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมมีสถานภาพหลายอย่าง ตามบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม ดังนี้

สถาบันฝึกอบรมหลัก ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน และได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม โดยจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากสถาบันฝึกอบรมตลอดหลักสูตร หรือเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าระยะเวลา 2 ใน 3 ของหลักสูตร

สถาบันฝึกอบรมสมทบ ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เป็นสถาบันฝึกอบรมสมทบกับสถาบันหลักเพื่อจัดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านในส่วนที่สถาบันหลักไม่

สามารถจัดประสบการณ์ได้ โดยกิจกรรมดังกล่าวเมื่อรวมกันแล้วต้องมีระยะเวลา
รวมกันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน และไม่เกิน 1 ใน 3 ของระยะเวลาของหลักสูตร

ตัวอย่าง คณะแพทยศาสตร์ ..... จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมฯ สาขา ..... และ
ขออนุมัติเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม แต่ขอให้คณะแพทยศาสตร์ /
โรงพยาบาล ..... เป็นสถาบันฝึกอบรมสมทบ จัดกิจกรรม ..... ให้
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเวลา 6 เดือน เป็นต้น

สถาบันร่วมฝึกอบรม

ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ที่ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม
แพทย์ประจำบ้านและได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม
ร่วมกัน โดยจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากทุกสถาบัน โดยแต่
ละแห่งมีเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ใน 3 ของระยะเวลาของหลักสูตร

ตัวอย่าง คณะแพทยศาสตร์ ..... ร่วมกับ โรงพยาบาล ..... จัดทำ
หลักสูตรการฝึกอบรมฯ สาขา ..... และขออนุมัติเปิดเป็นสถาบัน
ร่วมฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากคณะ
แพทยศาสตร์ ..... เป็นเวลา 16 เดือน และจากโรงพยาบาล .....
เป็นเวลา 8 เดือน เป็นต้น

สถาบันฝึกอบรมกิจกรรมเลือก

ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยอายุรแพทย์
แห่งประเทศไทยโดยการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขา
นั้นให้เป็นสถาบันฝึกอบรมที่จัดประสบการณ์เพิ่มเติมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่
สนใจได้ในลักษณะของกิจกรรมเลือก (Elective) โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน
หลักสูตรอาจจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมจาก
สถาบันฝึกอบรมกิจกรรมเลือกได้ โดยจะต้องมีระยะเวลารวมกันตลอดหลักสูตรไม่
เกินระยะเวลาที่ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด

การขออนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรม

คณะแพทยศาสตร์ / วิทยาลัยแพทยศาสตร์ / โรงพยาบาลใดที่มีความประสงค์จะเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมใน
สาขาที่มีเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการอนุมัติจากสมาคมอูโรเวชช์แห่งประเทศไทย ถ้าเป็นการจัดการ
ฝึกอบรมที่มีหรือไม่มีสถาบันฝึกอบรมสมทบ ให้สถาบันฝึกอบรมหลักเป็นผู้ดำเนินการจัดทำข้อมูล หากเป็นการ
จัดการฝึกอบรมในลักษณะที่มีสถาบันร่วมฝึกอบรมให้ทุกสถาบันฝึกอบรมร่วมรับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการจัดทำ
ข้อมูล ตามเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัตินั้น เพื่อส่งให้สมาคมอูโรเวชช์แห่งประเทศไทยที่เป็น
ผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม ประสานงานกับคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ตรวจสอบการเปิดเป็น
สถาบันฝึกอบรมและกำหนดศักยภาพของสถาบันฝึกอบรมหลักและสถาบันสมทบ (ถ้ามี) หรือสถาบันร่วมฝึกอบรม
ตามเกณฑ์หลักสูตรและจำนวนความต้องการของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้น

การติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม

สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม จะต้องจัดให้มีการติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรมหลัก สถาบันฝึกอบรมสมทบ สถาบันร่วมฝึกอบรม ที่ได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกอบรมเป็นระยะๆ โดยการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ เป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทยกำหนด และเสนอรายงานต่อสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย

หากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ พบว่าสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมใดไม่มีผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใดติดต่อกันเกิน 5 ปี ให้ “พัก” การประกาศรับสมัครแพทย์ประจำบ้านสำหรับหลักสูตรนั้นของสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมนั้นไว้ก่อน จนกว่าคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ จะได้ประเมินสถาบันฝึกอบรมนั้นว่ายังมีความพร้อมในการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด

หากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ พบว่าสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมใดไม่มีผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใดติดต่อกันเกิน 10 ปี ให้ “ยกเลิก” การเป็นสถาบันฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมหลักหรือของสถาบันร่วมฝึกอบรมกลุ่มนั้น และให้ทำเรื่องแจ้งราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ เสนอแพทยสภาเพื่ออนุมัติ หากสถาบันฝึกอบรมมีความประสงค์จะขอเป็นสถาบันฝึกอบรมอีก ให้ดำเนินการตามข้อ 3